

Turner Tibor, CFA
Ügyvezető igazgató

Mik a csordaszellem mozgatórugói? Hibás befektetői viselkedés minták

Groupama Aréna – 2017.06.09.

„IF YOU DON'T KNOW WHO YOU ARE,
WALL STREET IS AN EXPENSIVE PLACE TO
FIND OUT”

ADAM SMITH (GEORGE GOODMAN), THE MONEY GAME

Hatékony piacok elmélete - EMH

Pénzügyi viselkedéstan - BF

Neuroközgazdaságtan / neuropénzügy – NE/NF

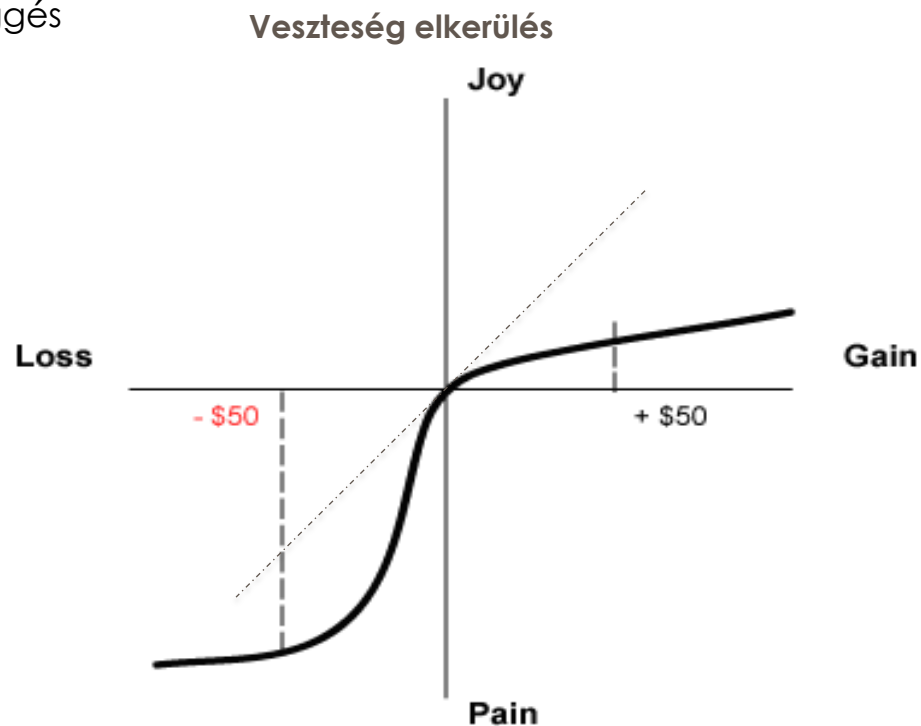
Elméletben

- Világos és konzisztens pénzügyi céljaim vannak
- Gondosan kiszámolom a nyereség és veszteség esélyeit.
- Pontosan tudom, hogy milyen mértékű kockázatvállalással vagyok komfortos.
- Hatékonyan dolgozom fel az összes elérhető információt, hogy a jövőbeni vagyonomat maximalizáljam
- Minél intelligensebb vagyok annál több pénzt tudok csinálni
- Minél közelebről követem a befektetéseimet annál több pénzt keresek velük
- Minél többet dolgozom a befektetéseimen annál nagyobb lesz a nyereségem.

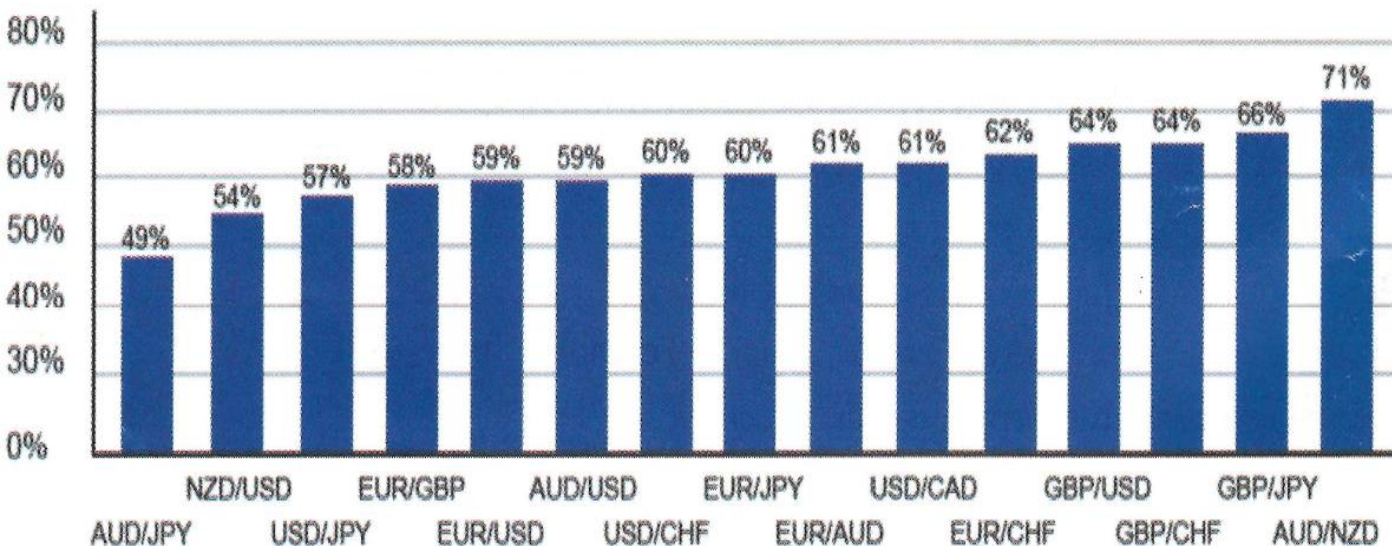
Gyakorlatban

- Nem vagyok biztos a pénzügyi céljaimban. Legutóbb amikor tudtam hogy mik ezek meg kellett változtatnom őket.
- A részvény amit a sógorom javasolt tuti tipp volt, addig míg mindkettőnk döbbenetére az árfolyama nulláig nem esett.
- Volt XY részvényem, de még soha nem olvastam a pénzügyi jelentésüket, nem vettem észre hogy rossz irányba mennek a dolgok.
- 1720-ban Newton minden pénzét elvesztette egy részvénypiaci összeomlásban.
- Azok akik minden hírt elolvasnak alacsonyabb hozamot realizálnak, mint azok akik nem foglalkoznak befektetésekkel túl sokat.
- A professzionális befektetők átlagban nem teljesítenek jobban mint az amatőrök.

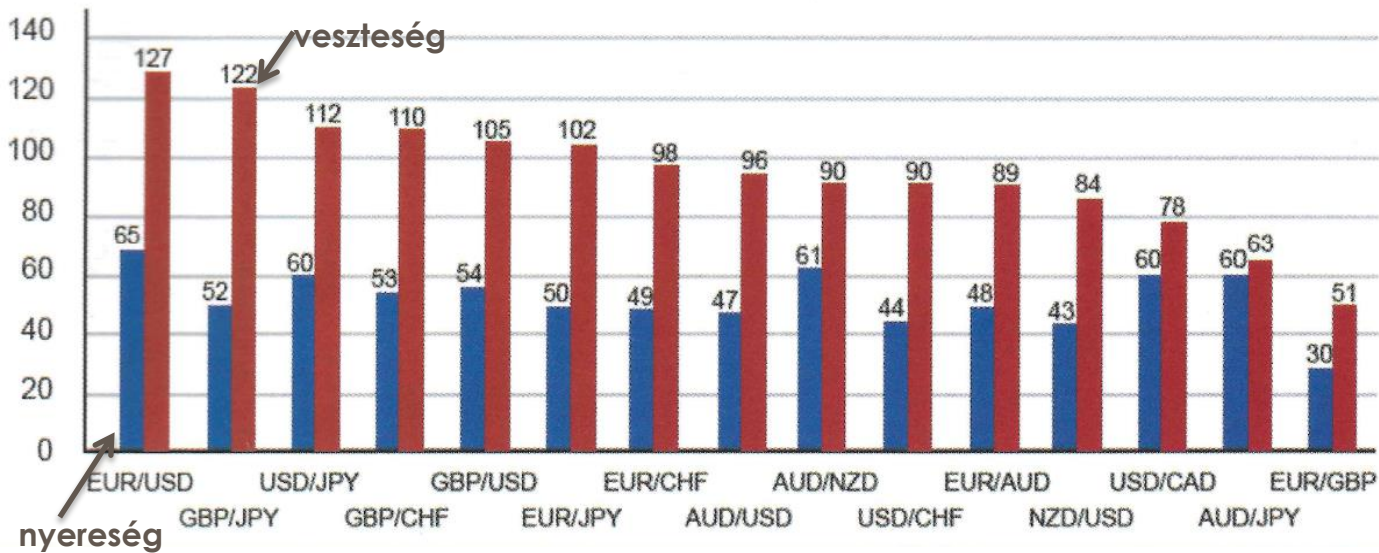
- Felidézés (availability)
- Beakaszkodás (anchoring), referencia pont függés
- Mentális nyilvántartás (mental accounting)
- Reprezentativitás
- Megbánás
- Vesztesség elkerülés (loss aversion)
- Csordaszellem (herding)
- Túlzott önbizalom (overconfidence)
- Átlagon felüliség
- Kontroll és tudás illúzió
- Önattribúciós torzítás
- Önigazolás
- Gambler's fallacy, avagy híres utolsó mondatok
- Túl vagy alulreagálás
- Megfogalmazás (Framing)

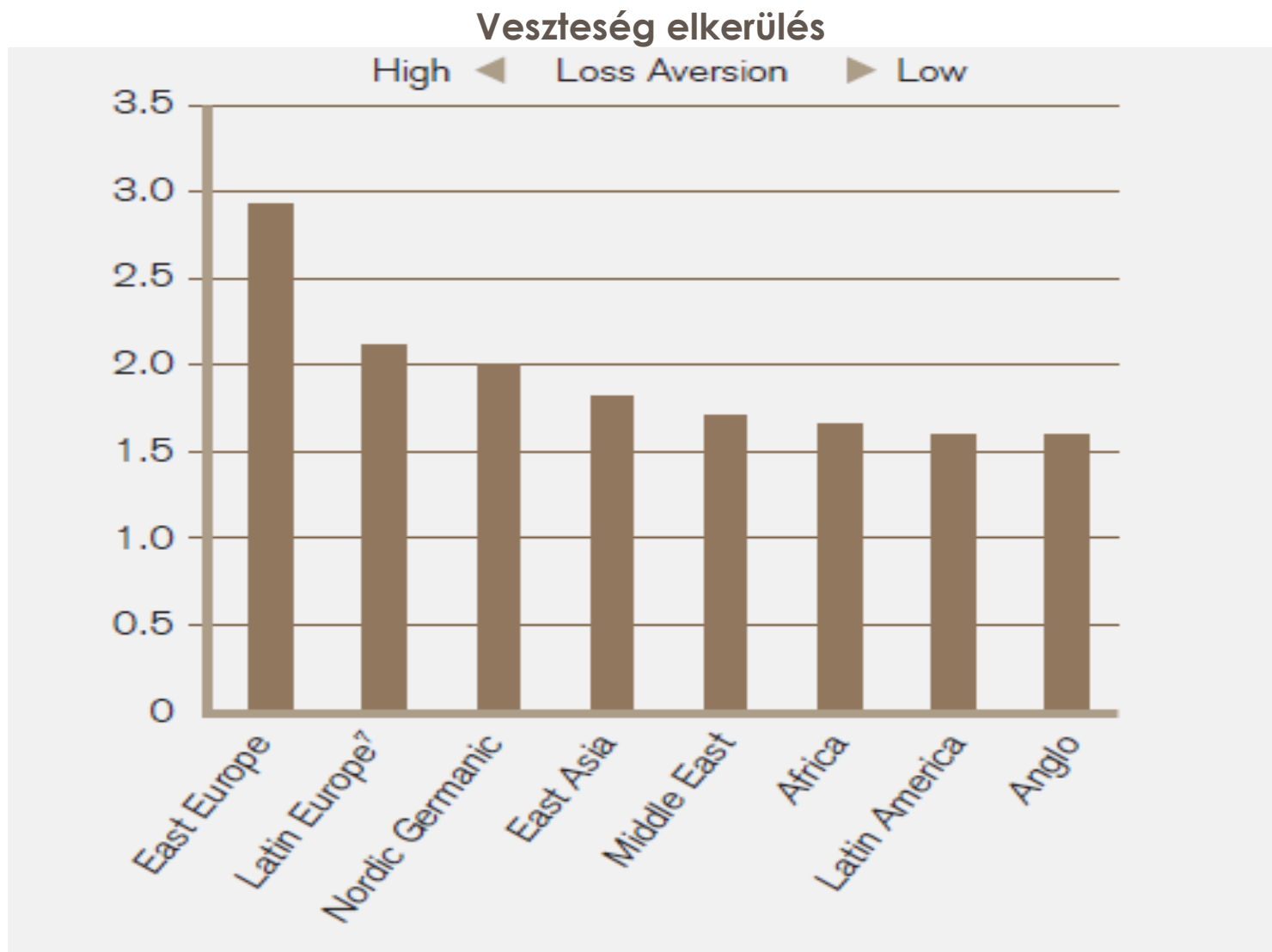
Copyright © 2007 Investopedia Inc.

Nyereséges tranzakciók aránya devizapáronként

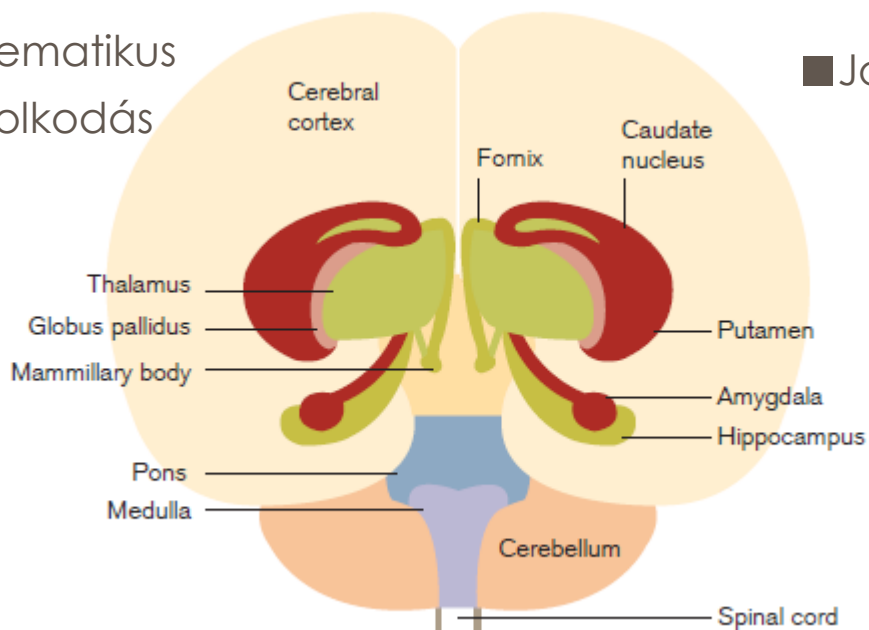

Átlagos nyereség/veszteség devizapáronként bázispontban

■ Bal agyfélteke, szisztematikus

- Analitikus gondolkodás
- Logika
- Nyelv
- Matematika
- Tudományok

■ Jobb agyfélteke, heurisztikus

- Holisztikus gondolkodás
- Intuíció
- Kreativitás
- Művészet
- Zene

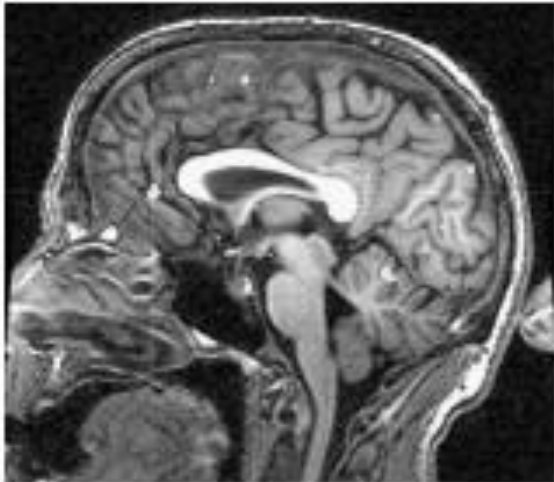
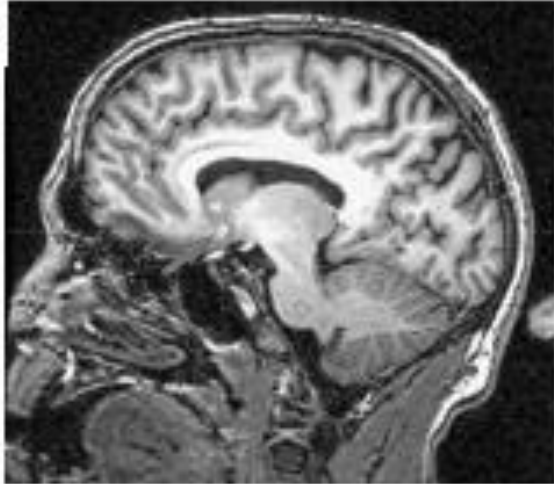
■ 100 milliárd neuron van az agyunkban

■ A pénzügyi döntéshozatal nem mindig a pénzről szól, hanem egyéb emberi érzésekről

■ A neuronokból csak 1 millió felel a dopamin termelésért, ami a pénzügyi nyereség érzeténél termelődik

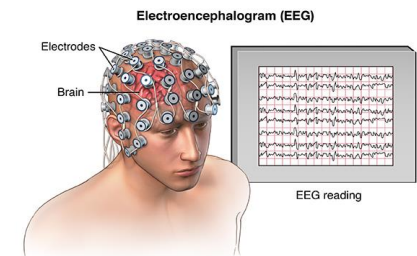
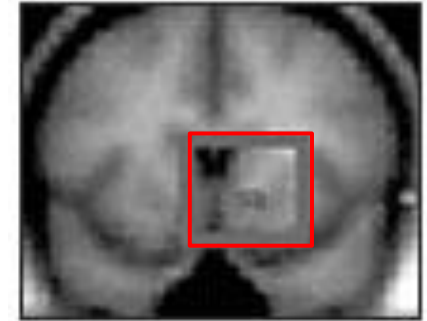
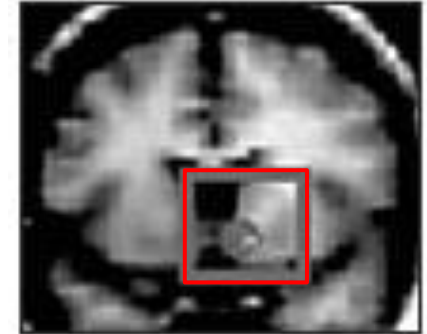
■ Az amygdala az agy riasztója, potenciális veszteség esetén átveszi az irányítást

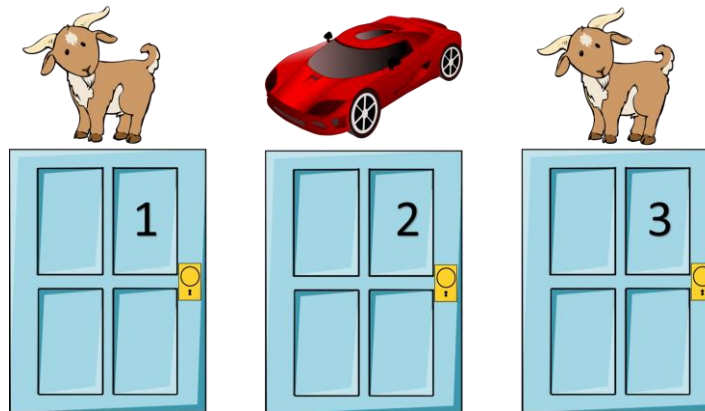
Vágy/várakozás – nyereség

- A nyereségnek vagy veszteségnek nem csak pénzügyi, pszichológiai, hanem biológiai hatása is van a testre és az agyunkra
- Ha valaki a befektetésén nyereséget ér el annak a személy agyának a neurológiai mintája megegyezik a szenvedély-betegekével
- A veszteséget az agy ugyanott kezeli ahol a halálos veszélyt
- A nyereség előre látása, megelőlegezése teljesen máshol játszódik le az agyunkban, mint a konkrét nyereség megszerzése
- A nyereség realizálása jelentősen kisebb hatással van, mint a befektetés izgalma
- Agyunk a nyereség nagyságára nagyon érzékeny, viszont annak valószínűségére nem
- Agyunk mindenben sémákat keres, akkor is ha azok nincsen

Jó üzlet reménye – szenvedélybeteg

- 3 ajtó közül kell választani a játékosnak, az egyik mögött egy új autó van, amit a játékos ha eltalál meg is nyer. Két ajtó mögött pedig egy-egy kecske van.
- Miután a játékos választott egy ajtót, a játékvezető, (aki tudja hogy melyik ajtó mögött mi van) a másik két ajtó közül kinyitja azt, ami mögött egy kecske van
- Ezután a játékosnak választási lehetősége van, marad az eredetileg kiválasztott ajtónál vagy módosítja a választását és a másik bezárt ajtót választja.
- **Kérdés? Érdemes e változtatni a döntésünkön? Számít-e ez egyáltalán?**
- **A nyeremény nagyságát tudja agyunk kezelni, de a valószínűségeket nem**

**Köszönöm a figyelmet és
Hajrá Magyarország !**